

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

ВИДАННЯ: А. Б.

Редакція й Адміністрація:
Львів, Ринок Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 223-41
Телефон Друкарні 223-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Кошти: П. К. О. Львів 504 060.
"Банку Чеських Літвом."
Прага "Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА - В КРАЮ:

місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно 15.00 "
піврічно 30.00 "
річно 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СЕТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ 6-НИ "ДІЛО" В ОБЕМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Футра Брати Рот і Сп. Львів тепер ЛЕГІОНІВ Ч. 11. І. п. (над крамницею "Саламандра")

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ Велика Британія шукає контакту поможуть Франції та Англії на випадок війни?

ЗАЯВА ПРЕЗИДЕНТА РУЗВЕЛТА.

През. Рузвельт прийняв членів військової комісії сенату. Про хід розмови не появилася ніякої комунікат, але у пресі появилася вістка, що Рузвельт заявив, що Америка допоможе Англії та Франції на випадок конфлікту з Італією та Німеччиною. Як твердить "Нью Йорк Геральд Трібюн", Рузвельт заявив, що Америка мусить бути готова доставити на випадок війни всього, що їм буде потрібне, але вони муситимуть за це заплатити. Не значить це, щоб Америка мала вислати свої війська до Європи. Деякі часописи твердять, що Рузвельт сказав м. ін.: "Кордон Америки є тепер у Франції".

ВІДГУК У ФРАНЦІЇ.

Французька преса обговорює цю конференцію. "Ентрайнеман" квестіонує автентичність заяви Рузвельта і доходить до такого висновку: будьмо вдоволені, що ми не осамітнені, але робім так, якби ми мали залишитися на власні сили.

РОЗМОВА БОЛГАРСЬКОГО КОРОЛЯ З ІТАЛІЙСЬКИМ МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Болгарський король Борис відбув у болгарському посольстві в Римі розмову з італійським міністром закордонних справ Чяном.

Зміни в румунському уряді

Румунський уряд зібрався в середу на засідання і рішив перевести деякі особові зміни у своїй складі. Теку нац. оборони та озброєння істануть цивільні особи. До уряду приймуть кількох міністрів зі Смигнороду. Крім того змінять кількох резидентів.

Еспанські національні війська увійшли до провінції Херони.

Нац. війська увійшли до провінції Херони. Вони взяли місцевості Тордера і Фохас де Тордера, на шляху з Барселони до Херони. Також на всіх інших відтинках каталонського фронту війська нап. війська вперед.

ЕСПАНСЬКИХ ЖІНОК І ДІТЕЙ ВИПХАЛО У ГЛИБИНУ ФРАНЦІЇ.

Французька влада утворила біля Перпіньяну табор, де примістяться кількадесят тисяч еспанських утікачів. 38.000 жінок та дітей вислано у глибину Франції. Серед утікачів не помічено ніяких пошестей, всетаки у віддалі 20-ох км. від

ДЕПАРТАМЕНТ МАРИНАРКИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ УКРІПІТЬ І ПОБУДУЄ МОРСЬКУ БАЗУ НА ОСТРОВАХ ГУАМ.

Заступник секретаря департаменту маринарки Едісон заперечив на засіданні морської комісії парламенту поголоску, немовби департамент маринарки дістав 5,000,000 доларів кредиту на укріплення острова Гуам на Тихому Океані.

Зате департамент маринарки застеріг собі право, поставити внесок, щоб палата послів признала кредити на будову морської бази на Гуамі, якщо з огляду на міжнародне положення це буде необхідне.

Чехословаччина не зобов'язалася перепускати через свою територію німецьких військ.

МІЖ БЕРЛІНОМ І ПРАГОЮ НЕМА НІЯКИХ ТАЙНИХ ДОГОВОРІВ.

Німецькі офіційні кола рішучо заперечили поголоску з чужої преси, немов би Прага заключила з Берліном тайний договір, дозволя-

ючи німецьким військам на перемарш через чеську територію, та умову про екстрадицію політичних в'язнів. Ці обі вістки неправдиві.

Реконструкція турецького уряду.

Перед новими виборами до турецького парламенту?

У Туреччині подався до димісії прем'єр, міністр різниства та міністр внутр. справ. Цей останній став головою уряду.

Коли взяти під увагу, що недавно уступили міністри оборони, справедливості та освіти, язсуємо собі, що йде тут мабуть про поступену зміну майже цілого уряду, що матиме поважний

вплив на турецьку внутрішню й закордонну політику.

Уряд у республікансько-народної партія задумує розписати вибори до парламенту, не чекаючи кінця каденції теперішньої законодавчої палати.

ЛИТОВСЬКІ ЧАСОПИСИ ДІСТАЛИ ДЕБІТ У ПОЛЬЩІ, ПОЛЬСЬКІ — НА ЛИТВІ.

У висліді порозуміння між Польщею та Литвою, від 20. січня н. р. привернено дебіт усім польським часописам на Литві і литовським — в Польщі. Від того дня всі польські часописи можуть доходити на Литву, а литовські часописи підлягають у Польщі лиш загальним обмеженням для закордонної преси.

Швайцарія продовжила військову службу.

Швайцарська рада кантонів прийняла закон, що продовжує час вишколу піхоти до 116 днів, драгонів до 130 днів, у підстаршинських школах до 3 тижнів, у старшинських школах піхоти до

38 днів, у старшин. школах артилерії та легунства до 102 днів, у старш. школах санітарної та ветеринарної служби до 53 днів, у старш. школах інтендантури й обози до 60 днів, у старш. школах самоходних військ до 81 днів.

ЗМІНИ В МІНІСТЕРСТВІ СКАРБУ.

З огляду на реорганізацію міністерства скарбу, міністр скарбу переніс дотеперішнього директора уряду державних догів Якубовського, на становище голови дисциплінарної комісії, іменуєчи його директором департаменту.

Різночасно міністр замінив на Вацлава Драбарка начальником відділу утриман довгів у департаменті грошового обороту.

Ревізія громадянства у чехо-словако-українській федерації.

1. лютого оголошено рішення центрального уряду федерації у справі виселення чужинських емігрантів. На основі нового розпорядку, о-бо, що не мають чехо-словако-українського громадянства і не є ні чеської, ні словацької, ні української національності, мають на приказ чеського уряду покинути територію федерації.

Речинень виселення від 1-6 місяців. Розпорядок каже, що це відноситься також до тих осіб з Німеччини, з Австрії, Польщі та Мадярищини, які після 1. листопада 1918 р. дістали були чехо-словацьке громадянство. Цей розпорядок має на увазі передовсім жидів, у ніякому разі не торкає він християнських відань.

терії, можна вважати ширими тому, що наслідком кожної спроби в цій справі: Італія втратила б усі ті міцні зв'язки з Іспанією, які вона здобула за дволітню війну кровю і життям тисяч своїх синів. Колиж Боне, замість того, щоб визнати в останній хвилині наявність нової міцної національної держави поза Піренейськими та шукати порозуміння з Італією в межах пакту чотирьох великих держав, говорить у своїй великій парламентській промові про "інтернаціональну" конференцію та "вдержання" пакту з СРСР, то женевські політичні кола і преса мають справді досить причин для занепокоєння.

Із східно-європейських справ Женеви найбільше зацікавили відвідини міністра закордонних справ Німеччини у Варшаві. В цих відвідинах бачать тут природно ознаку скріплення добросусідських відносин між обома державами. Крім цього, пише такий знавець східно-європейських відносин, як редактор П. Е. Бріке, між іншим у "Журналі де Женев" таке: "Були здогади, що відносини ці будуть затронуті українською проблемою. Створення в межах нової Чехо-Словаччини автономної Карпатської України викликало протиположне між Берліном, Варшавою і Будапештом. Успіх здобутий тут на Вільгельмштрассе був знаком, що до якого не могло бути сумніву... Але коли Польща не противиться визволенню Східної України (це була одна з великих ідей Пілсудського), вона не хоче мати турбот за цілість власної території, де перебуває поважна українська меншина. Отже, коли Гітлер хоче, як це припускають щодо нього, "йти на Схід", чи не наткнеться він обов'язково на Польщу. Це не є певне. Варшава і Берлін можуть знайти ще засоби порозуміння". Далі автор звертає увагу на те, що подорож міністра Рібентропа до Варшави охолодила знов польсько-російські відносини, та що приступлення Мадярщини до антикомуністичного пакту можна вважати закінченням спротиву акції Німеччини на Сході. Нарешті автор зазначає слушний зв'язок між італійськими домаганнями на берегах Середземного моря та сучасними політичними відносинами на південному Сході Європи. Останні повідомлення принесені Агенцією "Телепрес" з Берліна по відвіді міністра Рібентропа з Варшави твердять про згоду між обома державами у справі поборення комунізму як розкладового елементу. Передбачують також, що міжурядові комісії у меншостевих справах пінуть незабаром свою працю.

Отже в Женеві переважає переконання, що політичні події на крайньому заході Європи, як і на її південному Сході розвиватимуться далі та що всі намагання стримати їх та відновити недавні політичні відносини, насправді безнадійні. Можливо, що до цієї думки придуть незабаром і в Парижі.

М. Данько.

Підготовка Швеції на випадок війни.

СТОКГОЛЬМ. Шведський уряд приготував проект закону про обов'язкову службу праці в часі війни для чоловіків і жінок від 18 до 60 року життя.

ГАФЕНКУ В БІЛГОРОДІ

БІЛГОРОД. Сьогодні передполуднем приїхав сюди на дводивний приватний побут румунський міністр закордонних справ Гафенку з жінкою.

На фронтах Еспанії.

БАРСЕЛЬОНА. Вчора вночі проголошено перше комунікат головної квартири військ ген. Франка з Барселоно. Комунікат повідомляє, що війська ген. Франка продвинулись за вчорашній день на окремих відтинках 10—13 кілометрів уперед. На північному відтинку каталонського фронту зайнято місто Цефорт. Війська ген. Франка взяли в полон 2.700 міліціонерів. На фронті провінції Естрамадура та на мадрильському фронті Церре дес Анжеллес війська ген. Франка пересунули свої перші лінії на кількасот метрів.

ПАРИЖ. З пограниччя Франції і республіки Андорра повідомляють, що північна армія ген. Франка наближується до Сео де Ургіель. Цей населений місто евакуйоване: чоловіки вийшли до міста Пуїгверда, а жінок та дітей вивезли до Франції. В Бург Мадам французькі війська перейшли коло 3.000 жінок, дітей та раних. Деякі обігрі намагаються дістатися до Андори, однак високі гори й сильні снігопади утруднюють цю дорогу.

коли мило так сильно піниється, тоді прання є незвичайно легке. Більше буде ідеально чисте, перебуває довгі літа і завжди буде радість господині завдяки своїй сніжній білині

MUDO JELEN SCHNIT

З польської преси.

„Польським залізницям бракує плянів у щоденній господарці та інвестиціях“.

Під таким наголовком появилася стаття у щоденнику „Гонец Варшавський“ у зв'язку з дискусією над бюджетом міністерства комунікацій в бюджетовій комісії союму. Читаємо в ній:

„Ревеляцією для багатьох у Польщі були числа, що їх подів посол Сікорський, референт бюджету міністерства комунікацій, про стан нашого залізничного табору. Як ревеція звучали також ширі слова мін. Ульриха, які підтвердили брак в нашій комунікації.“

Автор статті, п. Ст. Р. каже, що в суті речі в тих ревеціях нема ніяких несподіванок, бо про такий стан, який є тепер на польських залізницях, можна було завжди довідатися з друкованих білянів і звідомлень. А з тих звідомлень видно було, що справа погіршується. „На жаль давніший кількісний керівник того ресорту не хотів чи не зміг глянути сміло правді в очі. Славні були його „фінансово-господарські пляни залізниць“ роблені на зріст. Рік по році доходи роз-

чаровували його на сотні мільонів золотих. Злі, нереальні господарські пляни мусіли викликати доривочність і метушню в цілому апараті. Лихо лежало видно дуже глибоко, бо обережніший в укладанні плянів теперішній міністр комунікацій не встерігся і цього року перед великим розчаруванням. Обчислені на 1.012 мільонів золотих головні приходи в 1938. р. — дали в 9-ти місяцях 674 міль. зол. і заповідають дефіцит на суму кількадесяти мільонів золотих. Цей факт потвердив мін. Ульрих льояльно в соймовій комісії... Отже вже в самій залізничній господарці лежить перша причина її нестачі. Злі господарські пляни мусять зникнути... Нашим залізницям бракує добрих плянів не тільки в щоденній господарці, але і в інвестиціях. Не зважаючи на те, що віцеміністром є там саме шеф бюро плянів в ОЗН полк. Пасецький.“

Стан залізниць і бюро „Перс“.

У зв'язку з цими соймовими „ревеціями“, як теж у зв'язку з конференцією, що відбулася з сінні у Татарові н. Пр. у справі нового розкладу їзди на польських залізницях, появилася в виденському „Слові“ — частинно сконфіскованій — стаття п. Й. М., що наспівало теперішній стан польських залізниць дошукуючись його причин. Автор статті говорив на цю тему з залізничними урядовцями. Питав їх:

„Скажіть мені, панове, коротко: що саме сталося такого, хто тут винуватий за фатальну пласу, що по її похилості почала скочуватися польська залізнична справа? І дістав відповідь:

„Виключно бюро „Перс“ (тобто: персональне бюро).“

І після того автор статті почув на адресу того бюро „Перс“ цілу низку закидів.

„Певно кожний подорожний запрягнений підчас подорожі, постою чи перебування на залізничних двірних велике число бадьористих на вигляд юнаків, стиснених у поїсі, з підпунктою під бородою, в охайних залізничних одностроїках, з револьвером при боці. Представляються дуже добре, часто в рукавичках, зрештою з руками найчастіше заложенними взад або на животі, проходжуються по перонах та двірцевих галлях. Вже навіть несправне око лаять добачити, що ці панове не мають рішуче нічого до роботи. Часто похожують з поліційтом, забавляючи його розмовою (боюся, що перешкоджують йому в службі). Отож цих па-

нів дуже велике число в цілій Польщі, але ніхто не знає нащо вони є і що вони роблять. Справді, я не раз мав нагоду переконатися, що такий „стражник“ радо шукав би для себе заняття, кудись оглядається, за щось хоче вхопитися — але не має ніякої компетенції, ніякого призначеного собі „відтинка“ праці. На двірних головні порядковий функції виконує подієвний, технічний — залізничник фахівець. Що має робити залізничний сторож? — Нічого.“

„Я питав про те багатьох залізничників. Одні сміялися, інші знизували плечима і собачили (потихо, розуміється). Саме „залізнична сторожа“ — це єдина більша ініціатива, що її ввело в життя бюро „Перс“ і якою воно мабуть дуже гордиться. Скасувало етати нечисленних залізничних сторожів і на їх місце завело цілі маси „стражників“. Ті люди, що не мають нічого до роботи, коштують залізнично багато мільонів річно.“

Далі співрозмовник автора статті говорив про те, що начальник фахової залізничної служби не може нічого робити без дозволу бюро „Перс“, навіть у найнеобхідніший ділячці.

„Розказував мені самі товариші — говорив залізничний тришовець — що підчас заметілей, тих „славних“ щогорічних заметілей, завдяки саме тій формалістичній неміг прийняти додаткових робітників, щоб усунути сніг, бо мусів би по думці прийняти, запитатися наперед у бюро „Перс“. Ча-

сто з ошадностевних оглядів такого дозволу не дістається. На всякий випадок це вимагає багатьох заходів і втрати часу."

І далі інші, подібні приклади, які вказують, чому на залізничних погано діється. „Чому-ж ви, панове, не торкнетеся цих справ і болячок у своїх фахових часописах? — запитався автор статті свого співрозмовця. І дістав відповідь:

„Ви хіба не знаєте, що таке бюро „перс"? Фахова преса безсила. Хто в теперішніх умовах наміляється написати статтю „напасти", тобто просто критику? Хто таку критичну статтю має підписати? Автор — залізничний урядовець! Ха, ха, ха!!! Знаю, прошу вас, людей, що дістали золоті хрести заслуги за працю на залізниці, хоч тієї праці ще достатньо не опанували. Що-ж з того, що напишуть фа-

хову статтю, коли не раз більше ціниться прислужництво ніж фаховість. А вже: критика — цього найбільш не люблять панове з бюро „перс" і мають засоби до того, щоб показати свою неласку теж у практиці „персональної політики". Вірте мені.

— Чи не могли б ви навести мені якогось яскравішого прикладу тієї „персональної політики"?

— Що! Я?! Щоб, як прийде до процесу ви могли покликати мене на свідка? Спасибі за ласку! Ви знаєте, я маю троє дітей..."

При цьому всьому — каже автор статті — залізничні знайшлися в такому стані, що доводиться редукувати рух касуючи цілу низку поїздів, що нема фондів на найкращі інвестиції, зв'язані вже не з поживленням руху, але з утриманням його в теперішніх рямках.

Вісти з Карпатської України.

„ТРЕБА СТАРАТИСЯ ОБЕДНАТИ ВСІ СИЛИ НАШОЇ ДЕРЖАВИ."

Дня 15. січня ц. р. відбулося в Хусті в салі засідань Краєвого Суду засідання Ради Учительської Громади. Були заступлені всі округи Карпатської України. Всіх присутніх було 32.

Засіданням проводив голова „Учительської Громади" Августин Штефан. Відкриваючи засідання, п. Августин Штефан виголосив промову, в якій між іншим сказав: „Доля держави залежить від нас самих, треба старатися зєднати всі сили нашої держави, всі здібності, щоб створити скарб вищої культури для добра нації. Твердим вихованням і перевихованням маємо здобути людям сильної волі, твердих і незломних характерів. Щастя має лише відважний. Тілесне виховання мусимо поставити на такий рівень, щоб воно вишколювало одиниці з сильною волею, сильним характером, уладні, слухняні і з національною гордістю."

Після звітів зібрані обговорили плян праці учителя на селі, що має йти в трьох напрямках: культурно-освітнім, господарським і суспільно-громадським (політичним). Ухвалено вживати граматики з фонетичним правописом і всіх інших підручників покищо з етимологічним правописом, доки не з'являться нові, фонетичні. Вибрано комісії: видавничу, термінологічну, рецензійну та інші. Ухвалено створити педагогічну комісію. Вкінці ухвалено скликати конгрес „Учительської Громади" до Хусту в літніх місяцях цього року.

СТАТИСТИКА ХУДОБИ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Карпатська Україна у великому числі додавала західним землям худобу. З ментом окупації деякі джерела стратила, але всеж більшість залишилась у краю, що доказує отся статистика: До окупації стан був такий: рогатої худоби — 216.928, коней — 39.600, свиней — 81.740, овець — 105.100, кіз — 25.739. З того на окупованій території лишилося: рогатої худоби — 44.667, коней — 11.245, свиней — 29.569, овець — 11.503, кіз — 1.102, так, що після окупації стан худоби виглядає так: рогата худоба — 172.261, коней — 28.355, свиней — 52.171, овець 98.591, кіз — 11.509.

Як бачимо, в середньому є коло 20% страт, ас тому, що Карпатська Україна стратила також ринок збуту, має під цю пору подостатком худоби і чекає на можливість нового збуту.

КАЯТТЯ.

Українська преса, що виходить у Хусті, містить дуже цікавий лист інспектора Миколи Драгули: „Прогодошуму — пише той інспектор — що на будуче з такими людьми (русофілами, прим. ред.), які незаконно поступають проти своєї (карпатоукраїнської, прим. ред.) влади і свого українського народу, не хочучи мати нічого спільного."

Інспектор Драгула був одним із тих, що перед роком віз у Шкільному Рефераті з п'янами Хмеляржом, Равшером та Меліхаром лінію русофільську, таку, яку диктувала Прага. Сьогодні він признає свою помилку і вергається до свого українського народу, як це зробило багато інших.

ОСІДОК ФІРМИ „ЛЯТОРИЦЯ".

Фірма „Ляториця", акційне товариство для господарства і деревляного промислу, на загальних зборах, що відбулися цими днями у Празі, рішила перенести свій осідок з Мукачева до Сваляви. З маєтку „Ляториці" по оку-

пації залишилися на території Карпатської України: майже всі фабрики, підприємства, пали і також дев'ять десятків маєтку.

ЮВІЛЕЙНІ ПЕЧАТКИ.

Як ми вже повідомляли, з нагоди 20-ліття з'їзду Української Народної Ради в Хусті, що відбувся 21. I. 1939, пошта в Хусті видала ювілейну печатку: „21. I. 1919 — 21. I. 1939. Центральна Українська Народня Рада". Печатка виготовлена в жовто-блакитних барвах і буде в Хусті видаватися до 15. лютого ц. р.

Наслідком евакуації перенеслися українські школи із забраної Мадярщиною території так: горожанська школа з Ужгороду до Невиського, з Мукачева до Кальника, з Берегова до Довгого. Державна гімназія з Ужгороду до Перечина, церковна гімназія оо. Василіян з Ужгороду до Великого Бичкова, державна гімназія з Берегова до Білок, державна гімназія з Мукачева до Рахова з паралельками у Сваляві і в Ракошні; учительські семінарії з Ужгороду та з Мукачева перенесені до Севлюша.

Таємничість промови канцлера Гітлера.

ЯКИЙ ШЛЯХ ВИБЕРЕ НІМЕЧЧИНА: НА СХІД ЧИ НА ЗАХІД?

Чого чекав цілий світ від промови канцлера Гітлера? Вияснення політичного положення. Всім здавалося, що провідник Третього Райху виложити як на лопаті свої пляни на найближче майбутнє, що просто ясно і недвозначно скаже, що в найближчому часі зробить Німеччина, куди вона піде: на схід чи на захід? Бо що кудись вона піде — в цьому ніхто не сумнівався. А тимчасом промова нічого не пояснила. Канцлер Гітлер поставив справу чи справи так, що це можна всяко інтерпретувати. І преса саме це й робить: намагається знайти розв'язку Гітлерових загадок з його останньої промови. Варшавський оєнерівський шолоенник „АБЦ" (ч. 32 з 1-го лютого ц. р.) пише на цю тему:

„Промова Гітлера стала предметом міркувань преси цілого світу. Всіх ударяє передовсім постулат в ділянці колоній і погроза під адресою західних держав, отже в першу чергу Англії та Франції, але в деякій мірі і Злучених Держав"

„АБЦ" стверджує, що у світовій пресі є два погляди. Один, що Німеччина посвятить свій найближчий час реалізації своїх колоніальних постулатів, що пічне похід на захід і розгріз з західними державами.

За честь Італійського вояцтва.

РИМ. Предсідники союзу інвалідів і б. Італійських комбатантів Делькроа і Россі вислали письмом французьким комбатантам як відповідь на постанови цих комбатантів, в яких висловлено признання для Італійської армії. У своєму письмі Італійці заявляють, що радо приймають акт чолобитні від французьких

Скликання скупщини.

БІЛГОРОД. Скупщину (югославянську парламент) скликано на 3. лютого. На денний порядок поміщено звіт комісії до верифікації мандатів а також вибір президиї палати, трьох заступників президиї палати, 5 секретарів.

Національна боротьба в Бельгії.

БРЮССЕЛЯ. У бельгійському парламенті відбулась бурхлива дебата з приводу ануування д-ра Мартенса, б. флямандського „атавіста", членом флямандської королівської медичної академії. Д-р Мартенс активно співробітничав з німцями в часі окупації Бельгії німецькими військами; в 1918. р. втік перед бельгійським військом, що поверталось, на кордон — до Німеччини; у квітні 1920. р. засудили його на смерть за державну зраду, при чому виконано символічну ексекцію. З 1929. р. Мартенса помилювали. Він вернувся перед кількома роками до Бельгії. Іменування д-ра Мартенса викликало цілу низку бурхливих виступів ліберальних та соціалістичних послів. Перед парламентом демонстрували комбатанти, яких розігнала поліція. Ліберальні міністри погрожують димісією, одначе прем'єр Спак заявив, що д-р Мартенс винятковий учений і що уряд не думає змінити свого рішення. Таким чином боротьба між валлонами та фламандцями розгоріла в Бельгії на добре.

Газові маски обов'язкові в Румунії.

БУКАРЕШТ. У Румунії видали закон, на основі якого всі державні установи і приватні підприємства обов'язані апродож б-ти маски придбати газові маски. Маски закуплять на кошт працівників.

БРИТИСЬКО-ЯПОНСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

ШАНГАЙ. Бритійська команда флоту зажадала від японської влади негайно винести справу притримання британського корабля „Ст. Вінцент де Поль".

„Але є й погляди, які вказують на те, що колоніальні постулати мають характер політичного маневру, що це охота залити західні держави. Отже залишається відкритим Німеччині на те, щоб дістати свободу руку в обсязі східних справ, передовсім в обсязі української проблеми. Сторони цих поглядів вказують на те, що в Німеччині йде на широку міру українська акція й у зв'язку з цим акція, що торкається наддунайських просторів."

„Сьогодні важко зазігати наперед і сказати, в якому напрямі підуть найбільші здобутки Німеччини. Бо характерною прикметою теперішньої німецької політики, що вона залишає собі постійно свободу руку і має повну свободу у спрямуванні в різні сторони своєї експансії. Це дійсно і в теперішній добі."

Друга важна точка — пише „АБЦ" — яку звертають увагу, це те, що Гітлер ставив важке господарське положення Німеччини. Хто пояснює, що це заповідь енергійних дій у ділянці закордонної політики, які мають привести поправу господарських відносин у Німеччині.

Львівський університет замкнений.

Польські студенти припинили бльокату університету, що її почали були в понеділок. У зв'язку з бльокатою ректор університету

проф. Булига припинив викладати на неозначений час.

Римо-католическое епископство у Станиславові

— ДОВЕРШЕНИЙ ФАКТ.

Агенція „Всху“ повідомляє, що справа створення римо-католицького епископства у Станиславові вже полагоджена. В найближчому часі треба надіятись номінації польського єпископа у Станиславові й визначення території діяльності для того єпископа.

По чуткам, що кружляють у римо-католицьких церковних колах, інасталація польського єпископа у Станиславові має відбутись

у той спосіб, що в імені нового станиславського єпископа буде урядувати в Тернополі єпископ-помічник.

На практиці повстануть таким чином два римо-католицькі єпископства у Східній Галичині, з яких одно — тернопільське — буде в терені, де нема окремого греко-католицького єпископства взагалі.

— О —

Англійська преса у справі обмеження зброєнь.

ЛОНДОН. Нинішня англійська преса стоїть під враженням учорашньої дебати в палаті лордів та займається питанням обмеження зброєнь.

„Дейлі Телеграф“ звертає увагу, що Муссоліні обговорював справу обмеження зброєнь з Чемберленом у часі його римської візити, а з промови Гітлера виходить, що й він не покинув роздумувати над цією проблемою. Однак нова роззбройна конференція мусить бути старанно підготовлена, щоб не вийшла нова неприємність. Англія готова, коли прийде на це час, широко причинитись до успіху роззбройної акції; однак заки до цього дійде, вона в інтересі власної безпеки мусить виповнювати щільно своєї охоронної системи. Звишка акцій на світових біржах свідчить про те, що з передучорашнім виступом канцлера Гітлера мирові вигляди значно покращали.

„Таймс“, обговорюючи заяву прем'єра Чемберлена про те, що Муссоліні заступає ідею обмеження зброєнь, пише, що британський уряд не відкине в цій справі ніяких сугестій, які могли би довести до успішної угоди. Проте Велика Британія — пише „Таймс“ — не може ослабити свого великого зусилля, що має на оці поготівля на випадок усякої можливості. В Британії у свій час зробила роззбройний експеримент, та ніхто не пішов за її прикладом. Канцлер Гітлер позитивно висловився у своїй промові, оскільки йде про засади роззброєння. Він може бути певний, що такі побажання стрінуть у В. Британії завіси симпатичний відгомін. В Британії прийняла промову Гітлера у берлінському райхстагу з признанням. В Британії готова широко розглянути всі спірні німецько-британські справи.

— О —

За румунсько-болгарське зближення.

БУКАРЕШТ. На сторінках румунської преси щораз частіше стрінути можна статті, що промовляють за зміцненням співпраці між Румунією та Болгарією. Економічна, а навіть

культурна співпраця принесе — як це підкреслюють румунські часописи — багато хісна обоим народам.

Заява Рузвельта у справі поодажі літаків

ВАШИНГТОН. Президент Рузвельт заявив представникам преси, яких прийняв після розмови з членами військової комісії сенату, що продаж військової літаків Франції та Англії є дуже корисна для американських промисловців. На запит, чи німці та італійці теж могли би закуповувати літаки у Зєдинєних Державах, президент Рузвельт відповів, що це

питання неактуальне, бо ці держави не замовляють нічого. Президент заявив крім того, що постачання літаків для Франції згідно з законно політикою Зєдинєних Держав. У справі цих достав не треба ніякої парламентарної кєнтролі, бо президент, як начальний вожд збройних сил Зєдинєних Держав, бере за це на себе особисту відповідальність.

„Міжнародна туристична дружба“.

БЕРЛІН. Учора в актовій салі німецького міністерства пропаганди підписали представники Італії, Німєччини та Японії протокол про організування „міжнародної туристичної

дружби“. Ця організація має на меті помагати туристичному рухові між державами-сигнатарями. Інші країни можуть теж приєднатись до цієї організації.

Українські кооперативи всяких родів, економічні товариства і підприємства! Призначуйте і пересилайте безплатно зі своїх річних білансів відповідні квоти на потреби Рідної Школи!

МИХАЙЛО РОМАНИШИН.

Крива рука

Інженір Крохмальний, що виховався на західно-європейський лад, не міг ніяк погодитись з найзастішнішими своїми клієнтами, обізнаними, м'якими, плаксивими, крикливими, нахабними і пригнобленими прошаками. Він відкрив велику свою контору „Електро“ при одній з вулиць, і першим його клієнтом був середніх літ, на вигляд дужий, сміливий прошака, що скидався скоріше на перебраного великого жєбрака. Але рішучість інженіра Крохмального була тверда: — не дати! Жебрак пішов до вечора того самого дня до „Електро“ і більше не менше копє інших.

Бранці, відмікаючи крамницю, помітив інженір Крохмальний на свіжо вибілєних стінах нерозрешених чужою рукою. За годину під крамницю за одним у двері, так, що вони й не замирилися. Рішучість інженіра Крохмального знову змінилася. Зате другого ранку, заки він хотів помітити, число значків на мурі та їх різні розміри зросли майже вдєсятеро. Зграї жебраків і ошкєнілєв зросла. Кліє-

єнтів ставало менше. Інженір Крохмальний задумався. Вертаючись додому, він пильно обсервував входові двері ріжних фірм і помітив, що й там були таємничі значки. Були, наприклад, у одних маленькі колєсєятка, там знову рівні палочки, деінде щось як гачки. В товариша, що мав харєчку крамницю і був знаний зі щєдрї руки, інженір догєдєнув утроє зїгнутий костурик, зграбно виритий гострим зєряддєм на вітрині з правого боку. Інженір не мав сумніву, що це були таємні знаки прошакає, на пєдставі яких вони пїзнавали згєри своїх хлїбодєвцєв і відповідно до їх влєчї та щєдрїти шїкувалися перед вступом.

Вранці, як тільки інженір відкрив рєлєту, зєявився на порозї той сам, що прийшов уперше: у розхрїстанїє сорочцї, босїє, дєбєлий і нахабний. Став у порозї і жєвав. Інженір Крохмальний вагєнує, але вперше сєгнєв до шухлєдї і кинєв йому грїш. Того дня не зєявився бїльшє ані одиє прошака. Значки на мурї зникли, а були лишє два: одиє гачєк і пївкєло. Згєдом прийшло двєх і обє дїстали. Замїсть гачка і пївкєла, зєявився вєличєк, пєрєкрєслєнє двєма поперєчними. І так вєїру того, як щєдрїєтє інженіра Крохмального росєлє, змїняєся щєдєрно значки на дєтерєх крамницї. Облєдєнє, дєбєлий тип бїльшє не прихєдєвє.

Крива Рука мєв бїльшє таких тєрдєлєв, як фірма „Електрє“, то й нїчєго дєяного, що з хвїлїною, як нїє її здєбує, не було пєтєрєбї

бїльшє туди заходїти. Це вєжє було дїло його братчїкїв.

Бабїнє лїто щє не зачалєся але вєжє був сєрпєнь. Поляна „Бїлої Кєйткї“ гєстїла адругє того року жєбрацьку масу. Вона сїлєла гуртєками і числєла запєси. Крива Рука, адєявшї заїє Найдї, хїжє посмїхєнуєся і вїдїєшов на бїк. Сїє на берєзї копєнки і вїдєяєся у воду. Бує не тє задовєлєний, не тє сумний. Вїтер дув від заходу, осїєний, а жєбурїєня розкєлєвалєся на пєсєма, вїруєвало вправо, в бїк, бїгло до берєга тє заєврєтєло. Вода морщїлася. Крива Рука зморщїєв чєло за водєю і жєлєв. Його район дав наєдєлатєком бїльшє, нїж найбєагєтїшїє дєтєпєр ІХ-їє. Лїєняєство Найдї було докєзєанє. Карє мали вїмїрїти. Нагорєду тєж.

Крива Рука паєцєнує ногою залєну плєхту жєбурїєня і заєдїєяєся у глєзєкє, прєзорє дєврєкєло копєнки. Побачїєв сєбє похулєдєго, зчєрїєдєго на вуголє, полєсїєдєго. Нїчєго дєяного. Двє мїєяєцї прєцї, зусїєлє, самєзєпєртє, а докєзєав сєвоє. Докєзєав, що амїє зрєбїтї тє, що хєчє. Це найвєдїєнїшє... Щє хєчє... Це його тїшїєтє, і за це його нагорєдєлєтє. Мєжєлїєво, що якбїє став у прєводї не отакїє жєбрацькїє голотє, а якєсь бїльшє гїєлноє і шанєванєє оргєнїзєцїє, вїє докєзєав бїє тєкє. Але годї. В жїтїє не лєбїєв вїє дурнїєчкїє, чєго нєбулє, оттак сєбїє. Зєвїєтє як став жєбраком, тєрєа бєтїє понаєд мїєру, чїємєсь нєзвєчєяєнїєм. (Дєкїєчєнїє бєдє).

3 церковних справ у Карпатській Україні.

Хуст, 27. січня.

АРХИПАСТІРСЬКІ ВІДВІДИНИ ПРЕОСВЯЩЕНОГО ДІОНІСІЯ.

Дня 3. січня ц. р. відвідав Преосв. владика Нирадій пароха о. Дудинського в Севлюші, що залюбив виводить свій рід від давніх козаків запорожців, далі новий монастир СС. Василіанок і їхній новіціатський осілок та інтернат учениць учительської семінарії. І до семінаристок і до виховниць-черниць виголосив владика тепле слово, що в них завівав до праці над виробленням здорових чистих характерів і закріплення в собі духа жертви для Бога й українського народу.

На Різдво (7. I.) відслужив владика Службу Божу в катедральному храмі в Хусті в оточенні духовенства та виголосив гаряче слово до численню зібраного народу.

На другий день Різдвяних Свят з приводу празника св. Йосифа чи пак Пресв. Родини відвідав владика Василіанський монастир у Борошні в товаристві о. протоігумена Булика і свого секретаря. Громадяни борошнівські вітали владика сердечно. Під час співаної Служби Божої виголосив владика проповідь про виховання молоді та взяв участь у торжественному обході.

На Новий Рік (14. I.) посетив невідомий пастир знову новий новіціатський дім СС. Василіанок, де під час архієрейської Служби Божої Сестри відновляли свої чернечі обіти з приводу торжества основики василіанського Чина, св. Василя Великого. Передполуднем відвідав севлюшський шпиталь і дівочий інтернат. Пополудні виголосив науку до черниць

і відправив там вечірнє богослуження, а відтак взяв участь у святій академії, улагодженій ученицями й ученицями обох учительських семінарій з приводу імення свого заслуженого й улюбленого директора, о. Василя Ларя.

В неділю (15. I.) був владика Діонісій у Драгові, куди зайшов ненадійно. Там був приїждний на співаній Службі Божій і до драгіанських вірних, що битком наповнили церкву, виголосив гарну проповідь. Після Служби Божої іменем громади привітав архипастиря на церковному дворі широко патріотичною промовою відомий наш поет Ришко. Характеристичне, що в одну мить хоч ніхто не очікував приїзду архипастиря, замаяли хати жовто-блакитними прапорами, що повівали над Драговым усенький день.

Вертаючись із Драгова, поступив ще владика до Золотарева, де після вечірні виголосив слово про св. Хрестителя, покровителя золотарівського храму, що був тоді саме битком набитий вірними, а потім в оточенні місцевого пароха о. Ляховича і свого секретаря відслужив умолення Пресв. Евхаристії (суплікацію) та уділив вірним благословення.

ВЕЛИЧАВЕ ЙОРДАНСЬКЕ СВЯТО В ХУСТІ

В день Богоявлення 19. січня відправив владика Нирадій у катедральній церкві Службу Божу, по якій рушив багатотисячний похід на 3 км. віддалену ріку, де відбулося урочисте водосвяття при участі протоігумена ЧСВВ о. П. Булика, о. Решетила, о. Дм. Поповича і пароха Хусту о. Бокшая. Похід і все водосвяття сфільмовано. О—ко.

ЗАГАДКОВА ПЕРЕСТРІЛКА КОЛО БЕРЕЖАН.

1 особа убита і 3 ранені.
ПАТ повідомляє: 21. січня ц. р. коло м. Шибалина у Бережанщині поліційна стежа стріла гурт людей, які стали стріляти. Після відповіді стрілами, виступаючи у власній обороні, 1 особа згинула, 3 ранені. Судові органи ведуть слідство.

НОВИЙ ВІСЕМІНІСТР.

Президент звільнив В. Ястржемського з посади державного підсекретаря в міністерстві суспільної опіки та замінив на його місці директора Банку Краєвого Господарства Гербусінського.

ПЕРЕШКОДИ У РАДІОВИХ АВДИЦІЯХ.

Атмосферичні умовини в середу вчорашню труднили, на деякий час навіть унеможливили відбір авдицій з усіх радіових станцій крім польської. З огляду на те українські шоденники не появились нічи, не могли подати комунальній КУП з Братислави і Ванської Вистриші авдію нікатів УПС з Відня і Грацу.

РЕДУКЦІЯ УРЯДОВИХ СЕКРЕТАРІАТІВ НАШІЙ.

Бюджетова комісія Ліги Націй виповнює 50-ом урядовим секретаріату Ліги різні категорії з огляду на ощадність.

НАШАШЫ БЕРЕ УЧАСТЬ У КОНФЕРЕНЦІИ КРУГЛОГО СТОЛА.

На основі порозуміння з британським урядом, провідник арабської партії оборони нашай рішив вислати делегацію на п'ятнадцяту конференцію круглого стола.

ЗІЗД ДЕЛЕГАЦІЙ НА КОНФЕРЕНЦІЮ БАНТИЙСЬКИХ ДЕРЖАВ У КОВІНІ.

Естонська делегація на конференцію бантійських держав під проводом мін. Сельтса приїхала у Ризі, де прилучилася до неї латвійська делегація під проводом мін. Муштерса. Обидві делегації виїхали спільним поїздом до Кови.

ПАРИСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД НЕ ВІЗНАВ ПРИСУДУ У СПРАВІ АКЦІЙ НЕГУСА.

Париський апеляційний суд другий раз розглядав скаргу б. негуса у справі заворушення франко-абісінського залізничного транспорту, але рішив, що він некомпетентний шувати цю справу.

Бокс.

Львів-Поморя 9:6.

ШОЛДРА РЕВЕЛЯЦІЄЮ МЕТЧУ.

В минішнім міжнароднім боксерському турнірі презентації Львова і Поморя, виграли виступи в оподарі. У вчорашньому двох аматюрах України виступили свої опіки, адобували і знову репрезентації Львова. Зокрема Шолдра змагався в несподіванку, виявившись найкращим змагався з Поляком в боротьбі вчора переміг з рахунком 11 до 10. Шолдра показав чудові дії старих туга Поморя. Шолдра показав чудові техніку, дисципліну, контроль і несприйняв рефери, переміг в першій і другій раунді. Зає зробив, як завжди, третій раунд у несподіванку, як завжди виграючи двох перших раундів.

Помірно впаав слабше. Трафив на добрий результат з огляду на високий ріст противника і на те, але його оббиав, проте сам тем десь. Вчора вчорашній, хоч японці заслужено. На ті добрі результати Помірно вчорашній ще багато брив, а вчорашній ніші це брав доброго кресту і вчорашній уряд. Вчорашній вчорашній тем свого доброго простого.

Сам метч не отримав високого рівня, але вчорашній були дуже цікаві і зацікавлені. Вчорашній вчорашній, хоч переміг вчорашній, але вчорашній вчорашній. Судді у вчорашній: Буяна — ріг і Мокша. Вчорашній Отофаніанський (Поморя) — п'ятеро, вчорашній вчорашній.

Технічні висліди такі:

Вага мужи: Кушмініський (Ль.) виграє з Поморя вчорашній.
Вага когута: Шолдра виграє з Грабівським вчорашній.
Вага пера: Табіс (Ль.) виграє з Ризин вчорашній.
Легка вага: Румієвський (Ль.) виграє з Мокша вчорашній.
Півсередня вага: Помірно (Ль.) виграє з Мокша вчорашній.
Середня вага: Шолдра (Ль.) виграє з Мокша вчорашній.
Півважка вага: Варламовський (Ль.) виграє з Мокша вчорашній.
Важка вага: Помірно (Ль.) виграє з Мокша вчорашній.

Згода в нашому студентстві у Варшаві.

Варшава, 31. січня 1939.

Який рік тому у кореспонденції, яку дехто приписував авторів цих рядків та яка походила з кол старшого варшавського громадянства, радило „Діло“ українському студентству у Варшаві „пригадуватися над питанням, чи у польському місті нема іншої праці, як боротьба з рідними організаціями“.

Висловлене „Ділом“ побажання — як видно — не змарнувалося. Серед українського студентства, розбитого штучно на кілька груп, що себе взаємно поборювали анкетами, заявками і деклараціями — зродилась розумна думка занехати зайві спори. Актуальні події переконали навіть найбільш запеклих „окремшників“ про абсурдність „поділу“.

Наприкінці січня відбулися в домі „Української Студентської Громади“ у Варшаві вчорашній студентський сходини, в яких взяли участь також усі члени корпорації „Запорожжя“. Провід обох студентських університетських організацій підписав спільну декларацію порозуміння, голови виголосили відповідні святі промови, а загал студентства знайшов нагоду до щирої сердечної вишні слів і поглядів на нову, приємну атмосферу при спільних „солодких тісточках“.

Як бачимо, нема перешкод, що моглиб ділати національно думуючу українську молодь. І мимохіть жаль стає, що стільки часу могла ця молодь змарнувати на зайві суперечки, які нікому не принесли ніякого хісна.

Одноразом довідуємось, що серед нашого волинсько-полісько-холмського студентства у Варшаві виринула думка спільно плекати культурні цінності рідних сторін. Найвищий час усьому засокальському студентству порозумітися у діяльності над розвитком занедбаних позагалянських земель!

Витаємо українське студентство з цими справами гарними проявами їх організованості та їхньої здорової думки! КТВ.

Справа відшкодувань для чужинців

ЩО ПОТЕРПІЛИ ВТРАТИ ПІДЧАС ЯПОНСЬКО-КИТАЙСЬКОЇ ВІЙНИ.

У відповідь на інтерпеляцію в парламенті мін. Аріта заявив, що японська влада засадничо не відповідає за шкоди громадянам чужих держав у зв'язку з воєнними операціями в Китаю.

Зрештою в колах, зближених до уряду, твердять, що в деяких спеціальних випадках Японія може виплатити відшкодування.

Большевики звільнили японських рибалок.

Як подає Домей, большевики звільнили 9 осіб залоги японської рибальної барки „Тайкомару“, яку затримали ще у червні м. р. Споршу

були цих рибалок засудили на кару по 500 рублів за порушення совітських територіальних вод, опісля звільнили їх, конфіскуючи барку.

Чергова брехня мадярської пропаганди.

ХУСТ. КУП повідомляє: Будапештський півофіційний „Пешті Грала“ приніс передвчора повідомлення, що карпатоукраїнський міністр Ревай перемовив на днях у Будапешті про злуку Карпатської України з Мадярщиною. Це мадярське повідомлення є звичайною вигадкою і брехнею. Нинішній карпатський український не думав і не думає зречися своєї карпатоукраїнської державності. Міністр Ревай не їдний до Будапешту, тільки до Праги, де відбув конференції з членами центрального уряду. Вчора

міністр Ревай вернувся до Хусту та почав урядовання. Нісенітними вигадками мадярська пропаганда компромітує себе.

ФЕНЦИК СКЛАДАЄ ЧОЛОВИТНЮ ІМРЕДІВІ.

ПАТ повідомляє з Будапешту: Прем'єр імреді приніс делегацію мадярських „карпаторусинів“ під проводом посла Фенцика, який запевнив прем'єра про вірність „карпаторуського“ народу для Мадярщини й мадярського народу.

Субота, 2. лютого 1991

Редакція.

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyčkyj. Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo”, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo”, Lwów.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло”. З друкарні С-ки Вида. „Діло”, Львів.